

BL-IŻVILUPP EKONOMIKU NNAQQSU L-IMMIGRAZZJONI

EDWARD SCICLUNA / Ministru għall-Finanzi

Il-Ministru għall-Finanzi, il-Prof. Edward Scicluna u l-Viċi President tal-Bank Ewropew għall-iżvilupp u r-rikostruzzjoni (EBRD), is-Sur Pierre Heilbronn, jindirizzaw konferenza tal-aħbarijiet [Ritratt: REUBEN PISCOPO (DOI)]

Nahseb xi ftit jew wisq kulhadd mid-hla tal-banek. Innies jifthu l-kontijiet biex fihom jagħmlu d-depożiti tagħhom, min għal ftit gimghat, min għal sena u min għal iżjed. Dawn il-flus il-banek iħaddmuhom billi jsellfuhom lin-nies tan-negożju li jagħmlu l-profit. Bil-profiti jithallsu l-imghaxijiet lill-Bank u li b'hekk il-Bank ikun jista' jhallas l-imghaxijiet lid-depożitanti. Dawn huma l-banek kummerċjali.

Madankollu x'jiġri meta jkun hemm proġetti kbar li jrendu tul 25 sena? Bhal pereżempju triq twila, pont, ajurport, port u proġetti kbar oħra, b'mod speċjali

proġetti infrastrutturali. Hu ovvju li bank ma jkunx jaqbillu jidhol għal dawn it-tip ta' proġetti kbar u twal, minhabba t-terminu u l-medda kbira ta' snin. Dan għax jista' jkun li d-depożitanti jitolbu flushom lura ferment qabel u għalhekk jinqabad *short* mill-flus. Ma jkunx jista' jagħti l-flus lura, għax il-flus ikunu msellfin. Għalhekk irid ikun hemm banek kbar apposta li jidhlu għal dawn it-tip ta' proġetti bhal bank tal-iżvilupp. Banek li jkollhom nifs twil, kapital akbar u flus minn *bonds* ta' 20 jew 30 sena. Hali permezz ta' dawn il-flus jkun jistgħu aktar jissellfu għal proġetti ta' terminu aktar twil. Għaldaqstant

ikunu jistgħu aktar jikkontribwixxu għal proġetti ta' żvilupp tal-pajjiż.

Kien għalhekk li f'pajjiżna waqqafna l-bank nazzjonali tal-iżvilupp li se jibda bil-mod il-mod jopera f'dan il-kamp. Mhux qiegħed hemm biex jikkompeti mal-banek kummerċjali, imma qiegħed hemm biex jimla l-vojt li qed iħallu l-banek kummerċjali. Il-Bank tal-iżvilupp jeżistu kullimkien, u Malta ġieli għamlet użu minnhom. Dan sakemm waqqafna l-bank Nazzjonali tagħna. Qabel konna nagħmlu użu mill-World Bank u anke l-European Investment Bank, jiġifieri l-bank tal-iżvilupp dinji u dak Ewropew rispettivament. Il-Bank tal-Iżvilupp

Ewropew (EIB) ukoll sellet għal hafna proġetti ta' utilità għal pajjiżna. Hemm ukoll il-European Bank for Reconstruction and Development, l-EBRD, li filwaqt li aħna fundaturi tiegħu u anke *shareholders* ma nagħmlu użu minnu, għax twaqqaf biex jaqdi l-bżonnijiet biss ta' pajjiżi li kienu tal-eks Unjoni Sovjetika, bhal l-Unġerija, il-Bulgarija, ir-Rumanija, il-Latvja, l-Istati Baltiċi, l-Estonja u l-Albanija fost oħrajn. L-għan ta' dawn il-pajjiżi hu li joħroġu minn sistema ċentralizzata, u jliberalizzaw l-ekonomija tagħhom u eventwalment isiru membri tal-Unjoni Ewropea. Fil-fatt il-biċċa l-kbira ta' dawn il-pajjiżi, tneħhi r-Russja, l-Albanija u xi żewġ pajjiżi oħra, kollha ssieħbu fl-Unjoni Ewropea. Dan il-Bank principarjament qiegħed hemm biex jgħin fl-iżvilupp ta' dan ir-regjun partikolari, madankollu dan l-aħħar l-EBRD tajnieh mandat gdid, dak li jgħin pajjiżi tal-Afrika ta' Fuq u tal-Lvant Nofsani. Pajjiżi li għandhom bżonnijiet partikolari. Pajjiżi li tista' u ma tistax tikkumparahom mal-pajjiżi eks Sovjetiċi li għadni kemm semmejt. Dawn huma pajjiżi li jridu joħroġu mis-sotto-żvilupp u jersqu kemm jista' jkun lejn kwalità aħjar ta' ħajja, u li jkun aktar moderni b'inqas burokrazija. Irriduhom li jkollhom anke iżjed investiment privat.

Ċertu investiment pubbliku jkun tajjeb għal ċertu

proġetti. Iżda llum wieħed jistenna li x-xogħol jiġi kreat l-iżjed mis-settur privat. Dan jgħodd ukoll għal dawn il-pajjiżi tal-Afrika ta' Fuq. Aħna l-Maltin li aħna parti minn dan il-Bank, qed nagħmlu l-almu tagħna kollu biex inressquh lejn dawn il-pajjiżi, b'mod partikolari minn fejn hemm qagħad kbir li jwassal għal emigrazzjoni irregolari.

L-iskop hu li dawn il-pajjiżi jiġu fuq saqajhom u jkun b'saħħithom tant li jibdeu jipprovdu xogħol liż-żgħażaġh tagħhom. Allura b'hekk ma jkollhomx il-bżonn li jaqsmu l-baħar u jissugraw ħajjithom biex jieklu biċċa ħobż. Kulhadd jippreferi jiekol il-ħobż f'pajjiżu, jekk wieħed isibha.

F'dan id-dawl Malta qed tistinka aktar minn pajjiżi Ewropej oħra, għax qegħdin aktar viċin dawn il-pajjiżi. Allura nħossu l-bżonnijiet tagħhom iżjed u l-ħtieġa li jintlaħaq bilanċ anke għal pajjiżna.

Xorta waħda l-immigrazzjoni tista' tibqa b'mod aktar regolarizzata. Imma mbagħad inkunu qegħdin nagħmlu hekk għax ikollna bżonnha u mhux għax dawn iż-żgħażaġh jinsabu ddisprati.

Għalhekk bi pjaċir ngħid li din il-gimgha l-qajm tal-Viċi-President tal-bank EBRD f'pajjiżna, u kelli l-opportunità nispejgali iżjed mill-qrib, kif pajjiżna qed jikkontribwixxi għal dan il-proġett li naraw l-Afrika fuq saqajha.

Aħarbuh!

Sur Editor,

Kull haddiem għandu jiftaħ moħħu. Biex wara ma joqgħodx iħokku. Lill-PN għandu jaħarbu; u ma għandux ikun qribu.

C. M.,
i s-Sigġiewi

Daqs wieħed jiġi 'l kulhadd

Sur Editor,

Ma nafx għaliex hafna nes sabuha bi tqila biex l-idjoma Ingliża "one size fits all" jagħmluha "Daqs weħed jiġi 'l kulhadd."

M. A. V.,
Haż-Zebbug

Il-problema tal-kostruzzjoni

Sur Editor,

Nagħmilha ċara li jien m'għandi xejn kontra l-progress. Li tahrqni hi l-attitudni ta' "niġi naqa" u nqum," tal-*cowboys* bla baqar. Insemmi ftit dizastri, u anki tragedji li sehħew f'San Pawl il-Baħar.

Nibda minn dak li kien sehħ fi Triq Jean de la Vallette meta oħt Patri Elia u l-allieva tagħha spiccaw mir-dumin meta, kif jingħad, il-kuntrattur "haffer" taħt il-ħajt divizorju komuni. S'issa, sa fejn naf jien, il-qorti tefgħet il-ħtija fuq il-mejta, il-bini baqa' jtkompla qisu qatt ma kien xejn.

Blokk li jistona wara l-kappella tal-lifa, thaffru

erba' sulari fit-tafal meta ċediet parti sostanzjali u anki waqgħu hafna hitan. Fi Triq Bordino, l-istess, thaffru erba' sulari fit-tafal, kellhom isiru l-pilastru imma minn dan kollu ma sar xejn. Biex jitwaqqa' l-bini l-antik, ittel-la' "l-musmar" fuq il-bjut hekk li beda jitheżzeż il-bini kollu. Wara li saret ammont ta' ħsara, l-għerf infinit wasal biex il-bini l-antik jinqata'. Hallelw it-tafal mikxuf għal żmien ferm twil, hekk li nixef u l-bini beda jistrieħ, kif għadu jistrieħ proprju sal-lum.

Waqt il-kostruzzjoni, qalgħu gebla biex jingastaw xi ħajt u dik waqgħet fuq il-girien, giet f'nofs ta' sodda,

u mnalla ma kien hemm hadd fiha. Meta ngħata s-saqaf, il-pendil kien ħazin, għamlet xita qawwija u l-bini tal-biswit spiċċa mgħarra. F'dak l-istess bini faqgħu, fil-vera sens tal-kelma, ħajt u l-girien sabu rwieħhom mikxufa!

Saret ħsara kbira u l-kuntrattur, bil-viltà kollha, qal li kien tort tal-bennej u l-girien kellhom jifthu kawża u jfit-txu lilu. Spejjeż ta' aktar minn Lm600 (kwazi €1400) baqgħu ma thallsux.

Għalxejn tkellem l-assigurazzjoni tal-kuntrattur għax dik, kif inhu stabbilit bħalissa, ma tkoprix lill-girien, imma biss lill-kuntrattur innifsu. Iva, kien

hemm każi fejn sar tibjid superficjali. L-għażla kienet jew li taċċetta t-tibjid mill-ewwel inkella meta l-bini jkompli jistrieħ int ma tiehu xejn u tibqa' bix-xquq.

Dawn huma fatti assoluti u spezzjoni ġenwina u sinciera tista' tara l-ħsarat b'għajnejha.

Fost hafna oħrajn jinħtieġ li l-ebda thaffir ma jsir taħt il-ħitan divizorji. Li l-ħitan ikunu marbutin sew sakemm tispicċa l-kostruzzjoni, li jkun hemm assikurazzjoni obligatorja li tkopri lill-girien mingħajr il-ħtieġa ta' qrati u spejjeż fuq l-innocenti.

VITTMA,
San Pawl il-Baħar